C/2025/1598

13.3.2025

ROZHODNUTIE č. S12

zo 16. októbra 2024

o úhrade nákladov na zdravotnú starostlivosť v súvislosti s prevozom pacientov do iného členského štátu v prípade hromadného postihnutia osôb v dôsledku mimoriadnych udalostí

(Text s významom pre EHP a dohodu medzi ES a Švajčiarskom)

(C/2025/1598)

SPRÁVNA KOMISIA PRE KOORDINÁCIU SYSTÉMOV SOCIÁLNEHO ZABEZPEČENIA,

so zreteľom na článok 72 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia ([1]), na základe ktorého je správna komisia zodpovedná za riešenie všetkých správnych otázok alebo otázok výkladu vyplývajúcich z ustanovení nariadenia (ES) č. 883/2004 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia ([2]),

so zreteľom na článok 20 a článok 27 ods. 3 nariadenia (ES) č. 883/2004, ktoré sa týkajú cestovania na účely poberania vecných dávok,

so zreteľom na článok 26 nariadenia (ES) č. 987/2009,

keďže:

(1) Ak v členskom štáte došlo ku hromadnej udalosti (akou sú napríklad veľké požiare, chemické/jadrové havárie alebo pandémie), dôsledkom ktorej boli pacienti prevezení do iného členského štátu, nebolo vždy jasné, ktorý členský štát bol zodpovedný za znášanie nákladov na zdravotnú starostlivosť a na akom právnom základe.

(2) Praktické problémy môžu vyplynúť zo skutočnosti, že mimoriadna udalosť s hromadným postihnutím osôb môže zasiahnuť viac ako dva členské štáty, čo si vyžaduje jednotný právny prístup v tejto oblasti.

(3) V súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (predovšetkým s jeho rozsudkom vo veci *Elchinov* z 5. októbra 2010 ([3])) požiadavka na predchádzajúce povolenie nemôže brániť právu na náhradu nákladov na nemocničnú starostlivosť v prípade, že sú ostatné podmienky v príslušnom členskom štáte splnené. Prevoz poistencov do iného členského štátu, ako je príslušný členský štát, aby im bola poskytnutá naliehavá a životne dôležitá zdravotná starostlivosť v prípade mimoriadnej udalosti s hromadným postihnutím osôb by sa preto mal vykladať tak, že patrí do rozsahu pôsobnosti článku 20 nariadenia (ES) č. 883/2004.

(4) Ak členský štát, v ktorom došlo k mimoriadnej udalosti s hromadným postihnutím osôb, nie je schopný poskytnúť naliehavú a životne dôležitú zdravotnú starostlivosť zraneným/chorým osobám, potreba ich prevozu do iného členského štátu ukazuje, že príslušnú zdravotnú starostlivosť nebolo možné poskytnúť v časovom limite, ktorý je lekársky odôvodnený, ako sa vyžaduje v článku 20 nariadenia (ES) č. 883/2004.

(5) V špecifickej situácii mimoriadnej udalosti s hromadným postihnutím osôb je často veľmi zložité dodržať časový limit stanovený v článku 20 nariadenia (ES) č. 883/2004 a požiadať o predchádzajúce povolenie na získanie prístupu k zdravotnej starostlivosti v inom členskom štáte.

(6) Rozhodnutie o prevoze pacientov do iného členského štátu v prípade mimoriadnej udalosti s hromadným postihnutím osôb je výsledkom lekárskeho posúdenia vykonaného poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v členskom štáte, v ktorom došlo k danej udalosti. Keďže by bolo veľmi komplikované usilovať sa poskytnúť úplný prehľad o tom, čo by mohlo predstavovať mimoriadnu udalosť s hromadným postihnutím osôb, mal by sa v tejto súvislosti uprednostniť individuálny prístup.

([1]) Ú. v. EÚ L 166, 30.4.2004, s. 1.
([2]) Ú. v. EÚ L 284, 30.10.2009, s. 1.
([3]) Vec C-173/09, *Elchinov*, rozsudok z 5. októbra 2010.

(7) V špecifickej situácii mimoriadnej udalosti s hromadným postihnutím osôb je prevoz do a z členského štátu, v ktorom sa poskytuje ošetrenie (kam bol pacient prevezený, pretože naliehavá a životne dôležitá zdravotná starostlivosť nebola k dispozícii „v časovom limite, ktorý je lekársky odôvodnený“), neoddeliteľnou súčasťou samotnej liečby. Príslušný členský štát, aj keď neuhrádza náklady na cestu a pobyt, sa môže výnimočne rozhodnúť pokryť tieto náklady.

(8) V prípade prevozu pacientov do iného členského štátu v prípade mimoriadnej udalosti s hromadným postihnutím osôb poskytuje Koordinačné centrum pre reakcie na núdzové situácie (ERCC) nepretržitú službu, ktorá môže koordinovať a spolufinancovať potrebný zdravotný prevoz. Keď sa členské štáty rozhodnú požiadať o takúto pomoc, ERCC aktivuje mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany v súlade s jeho štandardnými postupmi ([4]).

(9) Usmernenia o následných opatreniach a/alebo pokračovaní liečby po prevoze pacientov domov v členskom štáte bydliska alebo v príslušnom členskom štáte (napr. výmena lekárskych správ, uznávanie lekárskych predpisov atď.) by mohli uľahčiť riešenie takýchto prípadov medzi všetkými dotknutými členskými štátmi.

konajúc v súlade s podmienkami stanovenými v článku 71 ods. 2 nariadenia (ES) č. 883/2004,

ROZHODLA TAKTO:

1. Týmto rozhodnutím sa stanovujú pravidlá úhrady nákladov na zdravotnú starostlivosť v súvislosti s prevozom pacientov do iného členského štátu v prípade hromadného postihnutia osôb v dôsledku mimoriadnych udalostí.

2. Na vecné dávky poskytované zraneným/chorým osobám poisteným v členskom štáte a prevezeným do iného členského štátu, ako je príslušný členský štát alebo členský štát bydliska (kde je osoba registrovaná na základe dokumentu S1 alebo SED S072) v prípade mimoriadnej udalosti s hromadným postihnutím osôb sa vzťahujú článok 20 a článok 27 ods. 3 nariadenia (ES) č. 883/2004.

3. V prípade mimoriadnej udalosti s hromadným postihnutím osôb vydá príslušný členský štát dokument S2 a *posteriori* podľa článku 20 nariadenia (ES) č. 883/2004, aby náklady na vecné dávky poskytnuté v členskom štáte, v ktorom sa poskytuje ošetrenie (kde je pacient prevezený, ale nie je poistený ani registrovaný na základe dokumentu S1 alebo SED S072), znášal príslušný členský štát.

4. Ak došlo k mimoriadnej udalosti s hromadným postihnutím osôb v členskom štáte bydliska (kde je pacient registrovaný na základe dokumentu S1 alebo SED S072) a pacient je prevezený do iného členského štátu, ako je príslušný členský štát, členský štát bydliska vydá dokument S2 a *posteriori* podľa článku 26 ods. 3 nariadenia (ES) č. 987/2009, aby náklady na vecné dávky poskytnuté v členskom štáte, v ktorom sa poskytuje ošetrenie (kam bol pacient prevezený, ale kde nie je poistený alebo registrovaný na základe dokumentu S1 alebo SED S072), boli pokryté príslušným členským štátom, pričom sa zohľadní článok 20 ods. 4 a článok 27 ods. 5 nariadenia (ES) č. 883/2004.

5. Dokument S2 vydaný a *posteriori* v súlade s odsekmi 3 alebo 4 musí jasne určovať, že sa týka naliehavej a životne dôležitej zdravotnej starostlivosti pre pacienta prevezeného do iného členského štátu v súvislosti s mimoriadnou udalosťou s hromadným postihnutím osôb.

6. Členské štáty uprednostnia individuálne posúdenie pri rozhodovaní o tom, či daný prípad predstavuje mimoriadnu udalosť s hromadným postihnutím osôb alebo nie.

Neúplný zoznam situácií, ktoré možno považovať za „mimoriadnu udalosť s hromadným postihnutím osôb“, je uvedený v prílohe.

([4]) https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/eu-civil-protection-mechanism_sk.

7. Podľa článku 26 ods. 8 nariadenia (ES) č. 987/2009, ak vnútroštátne právne predpisy príslušného členského štátu ustanovujú náhradu nákladov a nákladov na cestu a pobyt, ktoré nevyhnutne súvisia s liečbou poistenca, náklady na prevoz do a z členského štátu, v ktorom sa poskytuje ošetrenie (vrátane členského štátu, v ktorom sa poskytuje ošetrenie, do členského štátu bydliska) pri prevoze pacientov v prípade mimoriadnej udalosti s hromadným postihnutím osôb znáša príslušný členský štát, ktorý vydal dokument S2 [alebo v mene ktorého členský štát bydliska vydal dokument S2 podľa článku 26 ods. 3 nariadenia (ES) č. 987/2009].

   Príslušný členský štát sa však môže vzhľadom na výnimočné okolnosti rozhodnúť uhradiť náklady na prevoz a iné súvisiace náklady, aj keď to nie je stanovené v jeho vnútroštátnych právnych predpisoch.

8. Týmto rozhodnutím nie sú dotknuté dvojstranné dohody medzi členskými štátmi o cezhraničnej zdravotnej starostlivosti.

9. Toto rozhodnutie sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Uplatňuje sa od prvého dňa druhého mesiaca po jeho uverejnení.

Predsedníčka správnej komisie
Ildikó Pákozdi

PRÍLOHA

Neúplný zoznam príkladov mimoriadnych udalostí s hromadným postihnutím osôb:

— veľký požiar

— závažná (letecká, cestná alebo námorná) dopravná nehoda

— chemická havária

— jadrová havária

— pandémia

— zemetrasenie

— záplava

— bombový útok

— lavíny